

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางสำหรับชนต่างชาติต่างภาษาทั่วโลก เป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกันในระหว่างนานาชาติ ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจริงข้อนี้และยอมรับว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับคนไทยในปัจจุบันอย่างยิ่ง เพราะภาษาอังกฤษมิใช่เป็นแต่เพียงภาษาที่คนไทยใช้พูดกับคนฝรั่ง อังกฤษ หรืออเมริกัน ผู้เป็นเจ้าของภาษาเท่านั้น แต่ภาษาอังกฤษยังเป็นเสมือนกุญแจที่จะนำคนไทยไปสู่โลกกว้าง ทำให้เข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้ทราบความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในโลก และทั้งเป็นสื่อวัฒนธรรม อันเป็นทางทำให้เกิดความเข้าใจอันดีกับนานาชาติด้วย

ในประเทศไทยเริ่มมีการสอนภาษาอังกฤษครั้งแรกตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่การเรียนการสอนในสมัยนั้นอยู่ในวงจำกัด ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ จึงได้กำหนดวิชาไว้เป็นหลักสูตรอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2445 ต่อมาเมื่อเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษมากขึ้นจึงได้ขยายลงมาสอนในระดับประถมศึกษา (กรมวิชาการ 2504:23) โดยให้มีการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 มาจนถึง พ.ศ. 2518 การเรียนการสอนวิชานี้ก็ยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรได้วางไว้เท่าที่ควร อาจกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรดังกล่าว ส่วนใหญ่แล้วประสบความล้มเหลว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา 2525:7)

ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาไม่ได้รับผลสำเร็จก็เนื่องมาจากการลงทุนดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า เป็นผลสืบเนื่องมาจากสาเหตุ 3 ประการดังนี้

1. สาเหตุเกี่ยวกับหลักสูตร

จุดมุ่งหมายเดิมของการสอนภาษาอังกฤษจึงเป็นไปในหมู่คนกลุ่มน้อยที่มีโอกาสศึกษาและเพื่อเตรียมคนไปศึกษาต่อในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น

ในหลักสูตร พ.ศ. 2503 ซึ่งกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับในชั้นประถม ปลาย และมัธยมศึกษาชั้น ใต้ระบุจุดมุ่งหมายทั่วไปไว้อย่างกว้าง ๆ คือให้นักเรียนเห็นความสำคัญ ของภาษาอังกฤษในแง่ที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารติดต่อกับต่างประเทศ เข้าใจวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา รู้จักค้นหาความรู้จากแหล่งวิทยาการเพิ่มเติม และเป็นพื้นฐานที่จะไปเรียนต่อใน ชั้นสูงขึ้นไป สำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะนั้นก็คือ ให้เด็กได้มีความรู้ในทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียนให้เหมาะกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน

การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายในการเรียนเช่นนี้ เป็นการกำหนดที่กว้าง เกินไป มิได้กำหนดจุดมุ่งหมายแต่ละระดับให้เหมาะสมตามหลักวิชา และไม่สัมพันธ์กับชีวิตและ ความต้องการที่แท้จริงของเด็กไทยทั้งประเทศ หลักสูตรมิได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าต้อง การจะให้เด็กของเราเป็นอย่างไรในเรื่องเกี่ยวกับการรู้ภาษาอังกฤษ หลังจากที่บังคับให้เด็ก ต้องเรียนภาษาอังกฤษนานถึง 12 ปี หรือมากกว่านั้น ไม่ได้กำหนดให้แน่นอนว่า ระดับประถม จะมุ่งอะไร เน้นทักษะไหนก่อน วางมาตรฐานแค่ไหน ระดับมัธยมซึ่งรับต่อไปจะมุ่งอะไร เมื่อ ความมุ่งหมายไม่มีจุดสำคัญเช่นนี้ การสอนในระดับต่าง ๆ จึงเป็นไปอย่างเลื่อนลอย ไม่มีใคร จะบอกได้ว่าควรจะสอนอย่างไร แค่นั้น จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละโรงเรียน และครูแต่ละ คนที่จะกำหนดแนวทางการสอนของตนเอง

อีกประการหนึ่ง การที่หลักสูตรกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับที่ต้อง เรียนสัปดาห์ละ 3-5 ชั่วโมง ตั้งแต่ประถมปีที่ 5 ขึ้นไป ซึ่งบางโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถม ปีที่ 1 เพื่อสร้างพื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษให้แก่เด็กจะได้ไป เรียนต่อในชั้นมัธยมนั้นคุ้มค่า และได้ ผลเพียงไร เป็นเรื่องที่ควรพิจารณา ทั้งในด้านโอกาสที่เด็กได้เรียนต่อชั้นมัธยม ความจำเป็น ในการให้เด็กได้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษในระดับนี้ และความจำเป็นที่เหนือกว่าของวิชา อื่นที่ควรจะเน้นในระดับประถมศึกษา เนื่องจากกำหนดให้ต้อง เรียนวิชาภาษาอังกฤษถึงสัปดาห์ ละ 3-5 ชั่วโมง จึงเป็นวิชาที่ใช้เวลาเรียนมากกว่าวิชาเนื้อหานั้น ๆ ในระดับเดียวกันทุกวิชา เช่นวิชาภาษาไทย ซึ่งใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมงเป็นต้น (ปานตา ใช้เทียมวงศ์ ม.ป.ป.:8)

2. สาเหตุเกี่ยวกับตัวครู

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ได้ผลคือ ปัญหา เกี่ยวกับครู คือการขาดครูที่มีความรู้ทั้งทางด้านเนื้อหาวิชา และวิธีถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก

(ศึกษานิเทศก์ 2522:132-149) ตามทฤษฎีแล้วควรจะให้ผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก หรือผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษมาก่อนเท่านั้น สอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการวางรากฐานขั้นต้น แต่ในทางปฏิบัติ โรงเรียนไม่มีทางเลือกมากนัก เนื่องจากอาจไม่มีอัตราที่จะบรรจุครูให้ตรงตามคุณสมบัติที่กล่าวแล้ว จึงต้องใช้ครูเท่าที่มีอยู่สอนกันไป ปัญหาของกระทรวงศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็คือ ทุกกรมส่วนมากครูมีวุฒิ ต่ำ และพื้นความรู้ไม่เพียงพอที่จะทำการสอนให้เป็นผลดีได้ ทำให้ครูขาดความมั่นใจในความรู้ของตนทั้งทางด้านการถ่ายทอดและความรู้พื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษด้วย (กรมวิชาการ 2525:9)

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ไม่มีผู้ใดสนใจในการฝึกครูประจำการ หรือการนิเทศทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเท่าที่ควร โดยมากมีการจัดอบรมครูประจำการในระยะสั้น ไม่เพียงพอที่จะเข้าใจได้ลึกซึ้ง และนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ๆ อาจกล่าวได้ว่าครูที่ทำการสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ขาดการฝึกฝนเพื่อเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ทำให้คุณภาพของการสอนวิชาภาษาอังกฤษไม่สูงเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ไปในการเรียนตลอดปี (สุไรพงษ์ทองเจริญ 2520:15-16)

3. สาเหตุเกี่ยวกับตัวนักเรียน

สาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษประสบความล้มเหลวประการที่ 3 คือ นักเรียนไม่สนใจในภาษาอังกฤษ เพราะอาจจะมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน แต่เหตุที่ต้องเรียนภาษาอังกฤษก็เพื่อให้เป็นที่ชื่นชมยินดีของผู้ปกครอง และเอาใจครู มากกว่าจะเรียนด้วยความสนใจ หรือเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษเอง ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยคือ ความเคารพนับถือและคามใจผู้ใหญ่ การสอนในระดับประถมศึกษาจึงควรจะได้ปรับปรุงให้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน น่าสนใจ ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความอยากที่จะเรียนรู้ และไม่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อ และบังคับจริงจังไปสำหรับเด็ก

การสอนวิชาภาษาอังกฤษนี้ เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรประถมศึกษา 2503 มีการเรียนการสอนกันเป็นเวลายาวนาน แต่ผลที่ได้รับไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังหลักฐานข้างต้น เป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า และไม่คุ้มกับเวลาและแรงงานที่เสียไปในการเรียนสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง และยังทำให้เสียประโยชน์แก่การสอนบางวิชาอีกด้วย นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาอีกหลายด้านที่ไม่สามารถจะแก้ไขได้ ดังนั้นในปี พ.ศ.2518 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำริที่จะยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเสีย และให้เริ่มสอนในชั้นมัธยมต้นแทน แต่ผู้ที่ยู่นอกวงการสอนภาษาอังกฤษ

ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง พวกนักค้ำยันยืนยันให้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต่อไป ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า บุคคลเหล่านั้นยึดถือในความคิดที่ว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ชาติที่ก้าวหน้าทันสมัย ใช้เป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ไว้เพื่อเป็นเครื่องแสดงถึงการเป็นผู้มีความรู้ มีการศึกษาสูง สามารถเข้าใจและติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้ ได้มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งจากผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และนักวิชาการผ่านทางสื่อมวลชน หลายแขนง มีทั้งเห็นชอบด้วย และคัดค้านอย่างรุนแรง สำหรับนักวิชาการนั้นมองในแง่ของเหตุผลข้อเท็จจริง และความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา จึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ทางด้านผู้ปกครองและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันข้าม ซึ่งในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการก็จำเป็นต้องยอมโอนอ่อนตามแต่ในเวลาเดียวกัน ด้วยเหตุที่มีข้อเท็จจริงยืนยันอยู่ถึงความล้มเหลวของการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบกับแนวปรัชญาของหลักสูตรประถมศึกษา ที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ แต่การสอนภาษาอังกฤษไม่อยู่ในแนวปรัชญานี้ อนึ่งการเรียนภาษานั้น ถ้าวิธีสอนถูกต้อง คำราคา อาจจะใช้ช่วงเวลาเรียนไม่นาน ผู้เรียนก็สามารถเรียนรู้ได้ การเรียนภาษามิได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของผู้เรียนมากนัก แต่จะขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน (กรมวิชาการ 2525: 8) ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งที่ วก.528/2523 (กรมวิชาการ 2525:5-11) เรื่องให้เพิ่มเวลาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา ดังนั้นเมื่อรวมเวลาเรียนทั้งหมดแล้ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเวลาเรียนตามหลักสูตรที่เพิ่มขึ้นใหม่ปีละ 1,200 ชั่วโมง เวลาที่ต้องเรียนเพิ่ม 200 ชั่วโมงนี้ จัดเป็นวิชาในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ให้โรงเรียนเลือกเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งจากสองอย่างคือ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือวิชาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิต และการเลือกดังกล่าวให้เป็นไปตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูล และเหตุผลมาประกอบการพิจารณาเลือกวิชาเรียนได้

จากปรัชญาการศึกษาของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตจริง จุดมุ่งหมายและวิธีการเรียนภาษาอังกฤษจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร วิธีการสอนภาษาอังกฤษจึงเน้นแนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) ในการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายนั้น หัวใจของการสอนคือความพร้อมของครูในเรื่องความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในด้านกลวิธีการสอนที่จะเปลี่ยนมายึดตัวผู้เรียนและกิจกรรมเป็นหลัก ตลอดจนการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนซึ่งจะต้องสอดคล้องกับวิธีการสอนที่เปลี่ยนไปด้วย เพื่อให้การเรียนการสอนวิชา

ภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ให้นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการจัดทำหลักสูตร ร่างหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นใหม่เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตอันเป็นผลให้เกิดการสูญเสียเวลาทางการศึกษา มาเป็นเวลายาวนาน ซึ่งหลักสูตรภาษาอังกฤษใหม่นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียน เด็กในวัย 10-12 ปีนั้นชอบทำกิจกรรม ชอบทำงานเป็นกลุ่ม ต้องการความสนุกสนาน ขณะเดียวกันก็รู้จักใช้เหตุผล เด็กเหล่านี้ต้องการแสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นเห็น (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2520:13-14) ดังนั้นตำราเรียนจึงต้องมีลักษณะสอดคล้องกับสิ่งที่เด็กต้องการ จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน ในการสอนครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่ม แต่ละครั้งที่รู้สึกว่าบทเรียนนั้นสนุก น่าเรียน น่ารู้ ทุกวันได้เรียนรู้ของใหม่ และบทเรียนก็ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป ไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือเบื่อหน่ายในการเรียนลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญมาก เพราะถ้าตำราเรียนไม่สอดคล้องกับลักษณะของเด็ก จะทำให้เด็กเบื่อหน่าย และในที่สุดจะกลายเป็นความรู้สึกล้มใจไปได้อย่างง่ายดาย (กรมวิชาการ 2525:9-10) และจากเหตุผลดังกล่าว คณะอนุกรรมการร่างหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจึงได้จัดทำแบบเรียนและคู่มือครู English Is Fun Book One and Two ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และแบบเรียนและคู่มือครู English Is Fun Book Three and Four สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการจัดทำแบบเรียนชุดนี้ คณะจัดทำได้พิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับตำราเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยยึดแนวการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปและทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กวัยประถม ซึ่งถือว่าเด็กในวัยนี้สนใจกิจกรรมจึงใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสอน เพื่อให้เด็กเรียนใช้ภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่วแม่นยำ และในเวลาเดียวกันก็ได้ค้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษอย่างง่าย ๆ ได้ เพื่อให้เด็กเรียนสนุกสนานและเป็นแรงจูงใจ ให้สนใจที่จะเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองต่อไป (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา 2525:9)

2. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของครู เนื่องจากครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน หน่วยงานยังไม่สามารถจะบรรจุผู้ที่ได้รับการอบรม

หรือสำเร็จวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยตรงมาสอนวิชาภาษาอังกฤษได้ทุกแห่ง ครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับนี้จึงมาจากผู้สำเร็จวิชาเอกนานาชาติ ทำให้เกิดปัญหาในการสอน เพราะขาดความรู้ในกลวิธีสอน รวมทั้งขาดความแม่นยำในเนื้อหาวิชาด้วย การสอนผู้เริ่มเรียนนั้น ความถูกต้องในเนื้อหา และวิธีการสอนจะเป็นผลดีต่อการเรียนของนักเรียนมาก เพราะผู้เรียนจะได้พื้นฐานที่มั่นคง และเกิดความสนใจที่จะเรียนวิชาต่อไป และจากการศึกษาและงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านเช่น พรพนันท์ สาคกริก (2514:56-58) สุโร พงษ์ทองเจริญ (2516:3-4) บุปผชาติ พงษ์พินิจ (2512:98-102) พบว่า ครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ แม้ตัวผู้เรียนจะมีสติปัญญาไม่ตี ขาดความสนใจหรือสถานที่เรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแบบเรียนเท่าที่มีอยู่ไม่คอยดี แต่ถ้ามีครูดี มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านเนื้อหาวิชา และการถ่ายทอดวิชาการ ข้อบกพร่องด้านอื่น ๆ จะได้รับการปรับปรุงจากครู ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปได้ดีพอสมควร แต่ในทางตรงข้าม ถ้ามีนักเรียนดี สถานที่เรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ดี มีตำราแบบเรียนที่เหมาะสม แต่ถ้าครูไม่มีความรู้ความสามารถ ก็ไม่ทำให้เกิดประโยชน์ และมักจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่า ดังนั้นครูสอนภาษาอังกฤษจะต้องมีความรู้ทั้งด้านวิชาการ และวิชาครูเป็นต้นว่า การเรียนรู้หลักวิชาภาษาศาสตร์ วิธีสอน ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ นอกเหนือจากความรู้ความสามารถในภาษาต่างประเทศที่สอน เพื่อช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ภาษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้มากขึ้น (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2519:3-4)

เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะเสริมสร้างทัศนคติอันดีงามเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กรักการเรียนภาษาอังกฤษ สนใจและตั้งใจเรียน ครูจำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษก่อน เพราะในการสอนถ้าครูไม่ได้รับการฝึกฝนมาดีพอ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กเลย การสอนก็ไม่สนุก ไม่เป็นที่น่าสนใจของเด็ก ทำให้เด็กเบื่อเรียน และเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน สำหรับปัญหาข้อนี้คณะอนุกรรมการร่างหลักสูตรได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาดังนี้

2.1 อบรมครูประจำการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การอบรมระยะสั้น หมายถึงการอบรมปฏิบัติการเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 2-5 วัน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอน และนำเนื้อหาในหนังสือบางตอนมาศึกษา เพื่อให้สามารถสอนได้ถูกวิธี ส่วนการอบรมระยะยาว ได้แก่การอบรม 10 วันหรือ 1 เดือน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอนและนำเนื้อหาในหนังสือมาศึกษาโดยละเอียด สอนเนื้อหาทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม

2.2 คู่มือครู คณะอนุกรรมการร่างหลักสูตรและสื่อการเรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้ผลิตคู่มือครู English Is Fun Book One-Four ซึ่งบอกรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอน บทเรียนแต่ละตอนว่าควรมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างไร จะบรรลุกิจกรรมการเรียนอะไรบ้าง จะฝึกนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล สื่อการเรียนควรจะใช้อะไรบ้างและจะแบ่งเนื้อหาที่จะสอนอย่างไร ทั้งเนื้อหาในการทบทวนและเนื้อหาใหม่ แต่ละตอนจะใช้เวลาเท่าใด รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลเพื่อช่วยเป็นแนวในการสอนให้กับครูที่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวได้ดำเนินการสอนตามแนวการสอนใหม่ได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3. จำนวนนักเรียน ตามหลักสากลนั้น ชั้นเรียนภาษาไม่ควรจะมีจำนวนนักเรียนเกิน 15 คน ดังนั้นจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในแต่ละห้องประมาณ 30-40 คนในโรงเรียนในประเทศไทยนั้น จึงถือว่าเป็นชั้นใหญ่ทั้งสิ้น ครูดูแลไม่ทั่วถึงไม่สามารถฝึกผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ ผลการเรียนจึงไม่สู้ดีนัก นักเรียนที่สมองดี มีความถนัดทางภาษาซึ่งมีจำนวนไม่มากนักเท่านั้นที่จะเรียนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

ปัญหาข้อนี้ต้องแก้ไขที่วิธีการจัดกลุ่มและจัดกิจกรรมการสอนโดยไม่ควรยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered Technique) ดังที่เคยปฏิบัติมา แต่เดิมครูเป็นผู้ดำเนินการสอนแต่เพียงผู้เดียว การฝึกทุกชั้นตอนครูเป็นผู้ควบคุมโดยตลอดเมื่อในห้องมีนักเรียนมาก ครูจึงฝึกได้ไม่ทั่วถึง ในที่สุดผู้ที่ฝึกกิจกรรมตามที่ครูประสงค์คือ นักเรียนเก่งในชั้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้วิธีการที่ถูกต้องควรจะไปเป็นการยึดผู้เรียนหรือกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง (Student activity-centered Technique) วิธีการแบบนี้จะยึดกิจกรรมกลุ่มเป็นสำคัญ การสอนเนื้อหาเกือบทุกตอนจะตามด้วยกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกัน การจัดกิจกรรมในกลุ่มมีวิธีการที่ควรคำนึงถึงคือ ชั้นเรียนแต่ละชั้นควรจะมีนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อน เพื่อให้เด็กเก่งเป็นตัวอย่างแก่เด็กอ่อน และทั้ง 2 ฝ่ายจะได้เรียนรู้การให้และการรับ เป็นการสอนวิธีการดำเนินชีวิตในสังคมไปในตัว และในแต่ละชั่วโมงเมื่อมีเนื้อหาที่จะทบทวนหรือเนื้อหาใหม่ ครูจะสอนนักเรียนทั้งห้องเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเสร็จแล้วให้นักเรียนแยกกลุ่ม เพื่อฝึกกิจกรรมอย่างทั่วถึง การแบ่งกลุ่มนั้นอาจจะเป็นกลุ่มเล็กตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปถึงกลุ่มละ 8 คนก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของบทเรียน กลุ่มที่แบ่งไม่ควรตายตัวในแต่ละกลุ่มควรเป็นกลุ่มผสมมีทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน มีการตั้งหัวหน้ากลุ่ม (Tutor)

ซึ่งจะทำหน้าที่แทนครู ในแต่ละกลุ่มรับคำสั่งจากครูว่าในแต่ละครั้งจะต้องทำกิจกรรมอย่างไรในกลุ่มบ้าง หัวหน้าอาจเป็นคนเก่งหรือไม่ก็ได้ แต่ควรเป็นผู้มีความรับผิดชอบดี สามารถจะเป็นผู้นำได้ และในบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ช่วยฝึกบทเรียนเพิ่มเติมให้แก่เพื่อนนักเรียนที่อ่อนด้วย (กรมวิชาการ 2525:10-12) การทำกิจกรรมในกลุ่มนั้นจะแก้ไขเรื่องจำนวนนักเรียนได้อย่างดี นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกภาษาเท่ากัน ในขณะที่ฝึกในกลุ่ม ทุกคนมีโอกาสติติงหรือแนะนำกันเองได้มากกว่าที่ครูคนเดียวจะทำกับนักเรียนทั้งชั้น และโดยประสบการณ์ของผู้วิจัยเองที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มาเกือบ 10 ปี ก็พบกับปัญหาดังกล่าวข้างต้นเช่นกัน กล่าวคือมีทั้งนักเรียนมากเกินไปในห้องหนึ่ง และมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกันมาก ครูผู้สอนจะให้ความสนใจเป็นพิเศษกับเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในขณะสอนก็ทำได้ยาก เช่น ถ้าให้ความสนใจแก่เด็กในกลุ่มเก่งในชั้นเรียน เด็กกลุ่มอ่อนก็จะไม่สนใจ เพราะไม่รู้เรื่องติดตามเนื้อหาวิชาไม่ทัน และอาจจะก่อให้เกิดความน้อยใจอีกว่า ครูให้ความสนใจนักเรียนในกลุ่มเก่งเท่านั้น หรือถ้าครูผู้สอนจะหันมาสนใจเด็กนักเรียนในกลุ่มอ่อนเป็นพิเศษ เด็กในกลุ่มเก่งก็จะเกิดความเบื่อหน่าย เพราะความรู้เนื้อหาวิชาที่ครูสอนแล้วจึงไม่สนใจ ปัญหาเช่นนี้ถ้าครูผู้สอนไม่เอาใจใส่ และคิดหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาการปกครองชั้นเรียนได้โดยง่าย และนักเรียนจะเบื่อในที่สุด เป็นที่ยอมรับกันว่าปัญหาที่น่าหนักใจของครูที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนคือปัญหาเกี่ยวกับเด็กเรียนช้า ซึ่งเป็นเด็กที่นำส่งสาร และควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เสนีย์ มีทรัพย์ (2521:20) กล่าวว่า เด็กในโรงเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นเด็กที่ต้องเรียนตามเกณฑ์บังคับอันเป็นขั้นแรกของการศึกษานั้นหากปล่อยปละละเลยโดยไม่ได้รับการเหลียวแลหรือการแก้ปัญหาจากครูแล้วจะทำให้เด็กล้มเหลวทางการศึกษา ซึ่งผลสะท้อนจะเกิดขึ้นกับประเทศชาติ ครูทุกคนย่อมทราบดีว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยเฉพาะทางด้านสติปัญญาจะมีผลต่อการเรียนของเด็กมาก วิธีการสอนของครูจึงมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นไปไม่ได้ที่ครูจะใช้วิธีสอนอย่างเดียวกันกับเด็กทุกคนในชั้นเรียน แล้วคาดหวังว่าจะให้เด็กทุกคนได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์เหมือนกันหมด ทั้งนี้เพราะความแตกต่างของเด็กแต่ละคนดังที่กล่าวมาแล้วทำให้เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน ดังนั้นในห้องเรียนหนึ่ง ๆ จึงมีเด็กที่เรียนช้าและเรียนเร็วต่างกันเสมอ

เราทราบกันคืออยู่แล้วว่าเด็กเรียนอ่อนนั้นมีปัญหาทางด้าน การเรียน แต่เด็กที่เรียนเก่งก็มีปัญหาทางด้าน การเรียนด้วยเหมือนกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูผู้สอนอาจจะตามเด็กไม่ทัน (บังอร

ภวภิรมย์ขวัญ 2521:7) เพราะฉะนั้นการให้เด็กเก่งได้ใช้ความสามารถเฉพาะตนให้เป็นประโยชน์โดยทำหน้าที่เป็นผู้สอนเด็ก เรียนอ่อนหรือเรียนช้าจึงน่าจะเป็นประโยชน์และช่วยแก้ปัญหาเด็กเรียนช้าได้ทางหนึ่ง วิธีการให้เด็กช่วยสอนเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กทำหน้าที่สอนได้แสดงออกถึงความสามารถของตนในการช่วยเหลือผู้อื่น ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และช่วยให้เขาสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น ประโยชน์อีกประการจากการที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือกันและกันก็คือจะช่วยทั้งสองฝ่ายเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากยิ่งขึ้น เด็กอ่อนก็จะเข้าใจคำอธิบายของเพื่อนได้ดี เพราะเป็นการใช้ภาษาในระดับเดียวกันช่วยให้การสื่อความหมายง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น (Allen 1976:371) ส่วนเด็กเก่งเนื่องจากต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่จะช่วยอธิบายเพื่อนจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจบทเรียนอย่างแจ่มแจ้งจึงก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน นักการศึกษาหลายท่านพิจารณาเห็นว่านักเรียนจะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้จากกันและกันมากมาย และจากการเรียนรู้จากกันและกันของนักเรียนจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครูเสียอีก เนื่องจากวัยของนักเรียนที่ใกล้เคียงกัน (Young 1972:630) นอกจากนี้การให้เด็กเก่งสอนเด็กอ่อนยังเป็นประโยชน์ที่สำคัญในการช่วยปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีเกี่ยวกับความรัก ความสามัคคี ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความคิดสร้างสรรค์ และอื่น ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้เป็นอย่างดี

การให้เด็กช่วยสอน นอกจากจะให้ประโยชน์ในด้านการช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีประโยชน์ในด้านการช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนให้สูงขึ้นและเป็นไปในทางบวกอีกด้วย (Geer 1977:5909-A) เนื่องจากผู้เรียนได้มีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น จึงทำให้มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ดี รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการเรียน ทำให้มีความสนใจในการเรียน มีแรงจูงใจที่จะเรียนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนในที่สุด ทั้งนี้เพราะความสำเร็จของทั้งสองฝ่ายในช่วงเวลาที่เรียนนั่นเอง ที่ช่วยให้พฤติกรรมบางอย่างเช่น ความเบื่อง่าย การมองโลกในแง่ร้ายหรือทัศนคติที่ไม่ดีต่าง ๆ ของผู้เรียนลดน้อยลง (Keller 1968:89) นอกจากประโยชน์โดยตรงกับนักเรียนแล้วยังส่งผลต่อไปถึงครูผู้สอนอีก คือช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยแบ่งเบาภาระครู และช่วยทำให้บรรยากาศในการสอนดำเนินไปด้วยดียิ่ง (Statman 1982:124) ซึ่ง ลีอง (Leong 1981:12-15) ก็ได้สนับสนุนความคิดเห็น และได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนวิธีนี้ว่า ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในชั้นที่มีมากเกินไป และช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปเพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนการศึกษาโดยให้เพื่อนช่วยสอนในประเทศไทย ได้มีนักวิจัยทำการศึกษาลายท่าน ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ (2522:31) ได้วิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสอนกันเอง โดยแบ่งเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มทดลองสอนโดยให้นักเรียนสอนกันเองในอัตราส่วนผู้เรียนกับผู้สอน 1:2 และกลุ่มควบคุมสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มผู้ทำหน้าที่สอนได้รับความรู้ใน วิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ทำให้รู้สึกขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะต้องพยายามหาความรู้เพิ่มเติมเพื่ออธิบาย ต่อคำถามของเพื่อนในกลุ่มที่ตนรับผิดชอบอยู่ กลุ่มนักเรียนผู้เรียนได้รับประโยชน์ในด้านความรู้ และความเข้าใจในวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นจริง มีความรู้สึกอบอุ่นที่เห็นว่าเพื่อน ๆ คอยเอาใจ ใส่เป็นพิเศษ ซึ่งตรงกับ ข้อแก้ว โภคสุพัทธ์ (2525:54) และ เพ็ญสุข ภูตระกูล (2528:40) ที่พบว่า วิธีการให้นักเรียนสอนกันเองสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ การเรียนรู้จาก เพื่อนด้วยกันทำให้นักเรียนเกิดการเข้าใจได้ดีและเหมาะสม อันเนื่องมาจากวัยของเด็กที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งการที่ทั้งนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอนได้ใช้ภาษาพูดในระดับเดียวกัน ย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น นักเรียนผู้สอนเข้าใจปัญหาของนักเรียนผู้เรียนได้ง่าย เพราะลักษณะ ปัญหาที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่เขาได้ประสบมาด้วยตนเอง นักเรียนจะรู้สึกเป็นอิสระในการซักถาม และสำรวจปัญหาต่าง ๆ นักเรียนผู้สอนส่วนใหญ่จะมีความสนใจและตั้งใจที่จะสอนมาก รวมทั้งมีการเตรียมพร้อมบทเรียนเสมอ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก มีความริเริ่มกล้าพูด กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และทำให้ผลการ เรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นกว่าเดิม กลุ่มผู้เรียนยอมรับว่าได้ประโยชน์จากการเรียนรู้มากขึ้น มีความอบอุ่นใจที่เห็นว่ามีเพื่อน ๆ และอาจารย์ประจำวิชาเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทำให้เกิดกำลังใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนมากขึ้น ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ต่อเพื่อน ต่ออาจารย์ผู้สอน เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น อุทัย เพชรช่วย (2527:74) ซึ่งทำการทดลองสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยให้กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและปานกลางเป็นผู้สอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำในอัตรา ส่วนนักเรียนผู้สอนกับนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:2 ผลการทดลองสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสถิต และ ข้อแก้ว และยังพบอีกว่าทำให้บรรยากาศภายในห้องเรียนเป็นไปอย่างเป็นกันเอง และมีความสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน (สุกัน เทียนทอง 2527:79)

ผลจากการศึกษารวบรวมประโยชน์ของวิธีสอนโดยเพื่อนช่วยสอนหรือให้นักเรียนสอนกันเองนี้ ผสมกับการศึกษาการแก้ปัญหามาในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายหาวิธีแก้ปัญหามา เรื่องจำนวนนักเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนซึ่งได้พบวิธีการหนึ่งสำหรับ

การแก้ปัญหาทำได้โดยวิธีการจัดกลุ่มและกิจกรรมการสอนไม่มีครูเป็นศูนย์กลางดังที่เคยปฏิบัติมา แต่เปลี่ยนไปยึดผู้เรียนหรือกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง การสอนเนื้อหาจะตามมาด้วยกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกัน เป็นการฝึกฝนให้เกิดความแม่นยำ และได้รับการฝึกอย่างทั่วถึง มีการตั้งหัวหน้ากลุ่มซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูสามารถจะเป็นผู้นำและผู้ช่วยฝึกเพิ่มเติมให้เพื่อนที่เรียนอ่อนด้วย การทำกลุ่มจะแก้ไขเรื่องจำนวนนักเรียนมากได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ฝึกในกลุ่มทุกคนมีโอกาสแนะนำกันเอง ตัวครูจะเดินดูรอบ ๆ ห้องคอยช่วยเหลือกลุ่มที่ทำได้ไม่ดีนัก จากผลการวิจัยและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยนักเรียนที่อ่อนกว่านั้นเป็นวิธีการที่ได้ผลดี แต่เนื่องจากจำนวนเด็กเก่งในห้องมีน้อยกว่าเด็กอ่อน จะให้ช่วยกันตัวต่อตัวนั้นในบางครั้งเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยจึงต้องการจะทราบว่าถ้าจะให้เด็กเก่งคนเดียวสอนเพื่อนเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนในชั้นนั้นจะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เท่าเทียมกับนักเรียนเก่งหนึ่งคนดูแลนักเรียนอ่อนหนึ่งคนหรือไม่ ซึ่งการศึกษาวิจัยในเรื่องจำนวนนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนในอัตรา 1:1, 1:2 หรือ 1:3 นั้น ได้มีผู้วิจัยแล้วพบว่า ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน (ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ 2522: 18) (ช่อแก้ว โภคสุพัทธ์ 2525:28) ในอัตราส่วนนักเรียนผู้สอนกับนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:5 ได้มีผู้วิจัยในวิชาคณิตศาสตร์พบว่า ให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่แตกต่างจากครูที่ครูเป็นผู้ดำเนินการ (ปรีชา วิเศษวิทยานุศาสตร์ 2524:8) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบกลุ่ม เพื่อที่จะได้นำเอาวิธีการเรียนโดยเพื่อนช่วยสอนมาช่วยแก้ปัญหาเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและแก้ปัญหาเรื่องนักเรียนในชั้นที่มีมากเกินไป ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม

สมมุติฐานการวิจัย

วิธีการให้นักเรียนช่วยสอนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนกลุ่มหนึ่งเป็นผู้สอนและนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้เรียน ลักษณะของการเรียนการสอน จะเรียนจะสอนกันเป็นคู่ ๆ หรือ

เป็นกลุ่ม โดยมีความมุ่งหมายให้นักเรียนที่เรียนเก่ง ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงได้ใช้ความสามารถเฉพาะตน ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือ ที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำเป็นการเฉพาะ การสอนและฝึกแผนนักเรียนผู้สอน 1 คน กับนักเรียนผู้เรียน 1 คนจึงน่าจะให้ผลดี แต่เนื่องจากนักเรียนอ่อนในชั้นมีมาก จำนวนนักเรียนเก่งที่จะให้ช่วยเหลือตัวต่อตัวอาจมีไม่เพียงพอ จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้ทำในลักษณะนั้นไม่ได้ ปรีชา วิเทศวิทยานุศาสตร์ (2524:3-4) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการให้เพื่อนช่วยสอนในวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้นักเรียนผู้สอน 1 คน คู่นักเรียนผู้เรียน 5 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการเรียนของนักเรียนอ่อนที่เรียนจากเพื่อน ได้ผลเท่าเทียมกับครูเป็นผู้ดูแลเอง จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงคิดว่า การใช้นักเรียนเก่ง 1 คน สอนเพื่อนเป็นกลุ่มย่อย 5 คนก็น่าจะเป็นไปได้ ถ้านำมาใช้กับวิชาภาษาอังกฤษ แต่เนื่องจากไม่มีงานวิจัยใดที่จะสนับสนุนในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการจะทำการทดลองดูว่า การใช้นักเรียนเก่ง 1 คน คู่นักเรียนผู้เรียน 5 คน จะให้ผลและแตกต่างกันอย่างไร จึงตั้งสมมุติฐานว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคล คือ นักเรียนผู้สอน 1 คน ฝึกนักเรียนผู้เรียน 1 คน กับนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบกลุ่ม คือ นักเรียนผู้สอน 1 คน ฝึกนักเรียนผู้เรียน 5 คน ให้แตกต่างกัน

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง หากว่าจะมีข้อจำกัดของการวิจัย ผู้วิจัยคาดว่าจะมีในเรื่องต่อไปนี้

1. ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนให้กับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มทดลองนาน 3 เดือน ระยะเวลาอาจน้อยเกินไป
2. เนื้อหาในบทเรียนที่สอน คือ บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 ในหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ นาฬิกา และการบอกเวลา มุ่งเน้นในด้านการฝึกทักษะ ซึ่งอาจแตกต่างจากเนื้อหาในบทเรียนอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

บทเรียนที่ใช้ในการวิจัยคือ บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 ในหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2529

ระยะเวลาในการทดลอง ในการทดลองใช้เวลาในภาคการศึกษาภาคกลาง ปีการศึกษา 2529 โดยสอนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง นาน 12 สัปดาห์ หรือ 3 เดือน

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสอบที่ใช้วัดเป็นแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากเนื้อหาในบทเรียนบทที่ 7 และบทเรียนที่ 8 ในหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three ตามขั้นตอนการสร้างแบบสอบ ผ่านการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไข และผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงตามจุดประสงค์ในแผนการสอน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารง่ายต่อความเข้าใจ และสื่อความหมายตรงกัน จึงถือว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพ

แผนการสอน เป็นแผนการสอนที่เรียบเรียงมาจากกิจกรรมที่เสนอแนะในหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 โดยผู้วิจัยได้เพิ่มส่วนที่เป็นกิจกรรมของนักเรียนผู้สอน และแผนการสอนนี้ได้ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาภาษาและความสอดคล้องของกิจกรรมกับจุดประสงค์ถือว่าเป็นแผนการสอนที่มีคุณภาพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนจากการทำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษที่นักเรียนผู้เรียนทำได้ หลังจากเรียนและฝึกโดยเพื่อนทั้ง 2 วิธี

วิธีการให้เพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) หมายถึงการจัดให้นักเรียนเก่งคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสูงและมีความสามารถในการอธิบายฝึกกิจกรรมทางภาษาและอธิบายบทเรียนที่เรียนมาแล้วให้นักเรียนอ่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำให้เข้าใจได้อย่างถูกต้องแบ่งเป็น 2 แบบคือ

-วิธีการเพื่อนช่วยสอนแบบรายบุคคล หมายถึง การที่ครูมอบหมายให้นักเรียนเก่ง 1 คนดูแลให้ความช่วยเหลือในการฝึกกิจกรรมภาษาและอธิบายบทเรียนแก่นักเรียนอ่อน 1 คนในอัตราส่วน 1:1

-วิธีการเพื่อนช่วยสอนแบบกลุ่ม หมายถึง การที่ครูมอบหมายให้นักเรียนเก่ง 1 คนดูแลให้ความช่วยเหลือในการฝึกกิจกรรมภาษาและอธิบายบทเรียนแก่นักเรียนอ่อนหลายคน ในที่นี้กำหนดให้ 1 กลุ่มมีนักเรียนเก่ง 1 คนต่อนักเรียนอ่อน 5 คน ในอัตราส่วน 1:5

นักเรียนผู้สอน (Tutors) หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2529 ภาคกลาง ที่มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. ได้คะแนนการสอบวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2528 ประจำภาคปลาย ระดับ 4 หรือร้อยละ 80 ขึ้นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521
2. เป็นผู้มีความสามารถในการพูด อธิบายทบทวนให้เพื่อนรู้เรื่องและเข้าใจได้เป็นอย่างดี
3. เป็นผู้สมัครใจทำหน้าที่ผู้สอน

นักเรียนผู้เรียน (Tutees) หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2529 ภาคกลาง ที่ได้คะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษ ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2528 ตั้งแต่ ระดับ 2 หรือร้อยละ 69 ลงมา ตามระเบียบการวัดและประเมินผล กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521

แผนการสอน หมายถึง รายการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมในบทเรียน กิจกรรมเสริมบทเรียน อุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผลที่กำหนดในคู่มือครู English Is Fun Book Three บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 ที่ผู้วิจัยได้รับมาจากคู่มือครู โดยแบ่งเป็น 20 แผน แผนละ 3 คาบ หรือ 1 ชั่วโมง รวมเวลาสอนตามแผนทั้งสิ้น 10 สัปดาห์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมความรู้เกี่ยวกับเพื่อนช่วยสอนและทักษะกระบวนการสอนภาษาอังกฤษจากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 20 แผน จากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 และแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม ความครอบคลุมและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. นำแผนการสอนจำนวน 20 แผน ไปสอนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ระยะเวลาในการสอนตามแผนนาน 12 สัปดาห์ โดยสอนกลุ่มทดลองละ 2 แผนต่อ

สัปดาห์ เมื่อสอนครบ 20 แผนแล้ว จึงดำเนินการสอบวัดสัมฤทธิ์ผลโดยใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้น

4. ตรวจสอบข้อสอบและบันทึกคะแนนไว้
5. หลังจากสอนตามแผน 20 แผนและสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มอีกครั้ง โดยทิ้งระยะเวลา 3 เดือน
6. ตรวจสอบข้อสอบและบันทึกคะแนน
7. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 4 และข้อ 6 มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของคะแนน 2 ชุด
8. เปรียบเทียบคะแนนของ 2 กลุ่มทดลองทั้ง 2 ครั้ง โดยใช้ค่าที (t-test)
9. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ทราบว่าวิธีการให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคล กับวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบกลุ่ม วิธีไหนจะให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่ากัน หรือถ้าทั้งสองวิธีให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่แตกต่างกันแล้วก็จะ เป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับนักเรียน ในขณะที่กิจกรรมต้องการเน้น เรื่องการปฏิบัติกิจกรรมแบบตัวต่อตัว หรือในบางกิจกรรมที่ต้องการการฝึกเป็นกลุ่ม จำนวนนักเรียนเก่งมีน้อย ครูก็สามารถจัดกิจกรรมการเรียนได้อย่างสมบูรณ์ไม่บกพร่อง ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นไปด้วยดี ช่วยแก้ปัญหา เรื่องจำนวนนักเรียนที่มีมากเกินไปและเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้า เรื่องวิธีสอนโดยเพื่อนช่วยสอนแก่ผู้ที่สนใจต่อไป